

Pedagogisch beleid

Versie 6.1
14 mei 2015
voor

Postbus 2393
5600 CJ Eindhoven
Telefoon: 040 – 293 96 57
Fax: 040 – 293 93 97
www.dadim.nl

INHOUDSOPGAVE

1	Gastouderopvang: werken op basis van het pedagogisch beleid	1
2	Visie op kinderopvang	1
3	Kwaliteitseisen voor gastouder en omgeving	2
3.1	Eisen aan de Gastouder	2
3.2	De werkwijzen, maximale omvang en leeftijdsopbouw van de groep	3
3.3	De competenties van de gastouders	3
3.4	Een veilige opvangomgeving	3
4	Emotionele veiligheid opvoeding en ontwikkeling.	5
4.1	Geborgenheid en veiligheid enerzijds en uitdagingen anderzijds	5
4.2	Waardering en respect enerzijds en duidelijke grenzen anderzijds	5
5	Persoonlijke en sociale competentie	6
5.1	De motorieke ontwikkeling	7
5.2	Functieontwikkeling kent oneindig veel variaties en verschilt per kind	7
5.3	De verstandelijke ontwikkeling	7
5.4	De emotionele en sociale ontwikkeling	8
5.5	Signaalfunctie van de gastouder	10
6	Overdracht van waarden en normen	10
6.1	De dagelijkse praktijk	10
6.2	Hygiëne	11
6.3	Spel en speelgoed	12
7.	De rol van Dadim Gastouders	12
7.1	Verzekeringen	12
7.2	Klachtenreglement	13
7.3	Oudercommissie	13

1. Gastouderopvang: werken op basis van het pedagogisch beleid

Een gastouderbureau bemiddelt tussen vraagouders (ouders die opvang voor hun kind zoeken) en gastouders (ouders die kinderen willen opvangen). Het bureau biedt hierbij ondersteuning aan vraagouders en gastouders gericht op de bevordering van de continuïteit en kwaliteit van de opvang. Kenmerken van gastouderopvang zijn:

- Het is opvang op maat en kan inspelen op de wensen van de ouders en individuele behoeften van het kind.
- Het is kleinschalige opvang in huiselijke sfeer.
- Het biedt de mogelijkheid tot opvang op flexibele tijden.

Gastouders en ook vraagouders volgen het pedagogisch beleid van het bureau die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving. Aangezien het gastouderbureau geregistreerd staat bij de gemeente moet het pedagogisch beleid aan bepaalde eisen voldoen die jaarlijks gecontroleerd worden door de GGD Eindhoven. Het gastouderbureau houdt contact met de gastouders als controle op dit beleid.

Zodoende hopen wij dat dit beleid bijdraagt aan het vertrouwen van de ouders in de opvang van hun kinderen bij het gastoudergezin.

2. Visie op kinderopvang

Het gastouderbureau is van mening dat voor een goede ontwikkeling van een kind nodig is dat het:

- Zelfvertrouwen ontwikkelt,
- Zijn mogelijkheden en talenten ontdekt en benut,
- Zelfstandig beslissingen leert nemen en de consequenties van zijn handelen leert overzien,
- Goed met anderen leert communiceren en samenwerken,
- Respect toont voor medemens en natuur.

Opvoeden betekent voortdurend een balans vinden tussen:

- Het kind enerzijds geborgenheid en veiligheid bieden en anderzijds uitdagingen stellen; hiermee wordt het kind de basis geboden voor zelfvertrouwen en zelfstandigheid.
- Het kind enerzijds waardering en respect tonen om zijn eigen mogelijkheden te ontplooien en anderzijds het kind duidelijke grenzen stellen; hiermee wordt de basis gelegd voor zelfrespect en respect voor anderen.
- Het kind ruimte geven zodat het kind zich in zijn eigen tempo kan ontplooien en anderzijds de ontwikkeling van het kind stimuleren.

Deze visie op opvoeding geeft richting aan het pedagogisch handelen van de gastouders. Elke gastouder geeft hier op een eigen wijze haar invulling aan.

3. Kwaliteitseisen voor gastouder en omgeving

Welke eisen stelt het gastouderbureau aan de gastouder en opvangomgeving?

3.1 Eisen aan de Gastouder

Bij de selectie wordt de aspirant-gastouder beoordeeld door de consultant(e) van het gastouderbureau. Indien de (eventuele) partner regelmatig aanwezig is tijdens de opvanguren, wordt hij/zij bij de selectieprocedure betrokken.

- Een gastouder wordt geacht in staat te zijn de ontwikkeling van de kinderen met positieve aandacht, geduld en verantwoordelijkheidsgevoel te stimuleren en deze in de praktijk te kunnen brengen.
- Een gastouder moet in staat zijn met verschillende kinderen, ouders en opvoedingsstijlen te kunnen omgaan.
- Een gastouder moet over goede lichamelijke en geestelijke gezondheid beschikken.
- Een gastouder is bereid om samen te werken met het gastouderbureau en aanvullende cursussen/trainingen/bijeenkomsten die gerelateerd zijn aan de opvangtaak te volgen.
- Een gastouder moet een veilige en hygiënische verzorging aan de kinderen kunnen bieden. Een gastouder heeft een door de overheid goedgekeurd EHBO-certificaat of is bereid om een dergelijke certificaat te behalen vóór de opvangwerkzaamheden starten.
- Een gastouder heeft een door de overheid goedgekeurd diploma en/of certificaat goed gastouderschap of is bereid deze te behalen vóór de opvangwerkzaamheden starten.
- Een gastouder moet goed kunnen organiseren, zakelijk kunnen omgaan met afspraken en financiële zaken en minimaal een half jaar zich beschikbaar stellen voor opvang.
- Een gastouder moet voldoende slaap- en speelruimte hebben voor de kinderen. Voor kinderen onder 1,5 jaar moet een aparte slaapruiimte ingericht zijn.
- Een woning van de gastouder beschikt over voldoende buitenspeelmogelijkheden.
- Een gastouder verricht haar oppaswerkzaamheden uitsluitend op één locatie.
- Een gastouder moet open staan en respect tonen voor andere gewoontes, culturen, levenswijzen, opvoedingsideeën.
- Het is een vereiste dat een gastouder goed kan communiceren met ouders en het gastouderbureau en haar eigen behoeften en grenzen duidelijk kan maken.
- Een gastouder moet voldoende Nederlandse taal beheersen zodanig dat gastouders kunnen communiceren met de medewerkers van het gastouderbureau, cursussen kunnen volgen en het pedagogische beleidsplan kunnen lezen.
- Een gastouder mag maximaal 6 kinderen opvangen naast haar eigen kinderen. Als een gastouder kinderen onder 10 jaar heeft tellen deze ook mee in het aantal op te vangen kinderen.
- Een gastouder is verplicht om de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te overleggen vóór de aanvang van de oppas. Ook de volwassen huisgenoten van de oppas dienen een VOG te overleggen.
- Het is vereist dat een gastouder goed telefonisch bereikbaar is.
- Een gastouder is AVP verzekerd en bij autogebruik ook inzittende verzekerd.
- Tot slot, maar zeer belangrijk, is dat de gastouder verantwoordelijk is voor het ROOKVRIJ houden van de opvanglokatie. Dit wil zeggen dat er nooit in de woning gerookt mag worden, dus ook niet buiten de opvangtijden en ook niet in aangrenzende afgesloten ruimtes.

Gastouders hebben verschillende achtergronden. Zij zijn bereid om door het volgen van een cursus over de deskundigheidsbevordering zich te verdiepen in wat het pedagogisch verantwoord opvoeden van kinderen van een ander inhoudt. De professionaliteit van een gastouder komt verder tot uiting in haar inzicht in eigen normen en waarden en houding waarmee zij haar werk doet.

3.2 De werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw van de groep

- Er worden maximaal 6 kinderen in de leeftijd tussen 0 en 13 jaar inclusief eigen kinderen onder 10 jaar tegelijkertijd opgevangen.
- De maximum aantal kinderen is 5 wanneer zij allemaal jonger zijn dan 4 jaar inclusief eigen kinderen.
- De maximum aantal kinderen is 4 wanneer de kinderen tussen 0 en 1 jaar zijn, waarvan maximaal 2 van 0 jaar, inclusief eigen kinderen.
- Leeftijdsopbouw en aantal kinderen kunnen binnen de genoemde grenzen variabel zijn. Ze zijn afhankelijk van de competenties van de gastouder en de mogelijkheden voor opvang zoals slaap- en speelruimte. De vraagouders bepalen mede of zij met de leeftijdsopbouw van de groep eens zijn.

3.3 De competenties van de gastouders

- Vinden het leuk en plezierig om met kinderen om te gaan en zijn bereid en feitelijk in staat om hun eigen leven en hun leefomgeving op de zorg voor en begeleiding van kinderen in te richten.
- Moeten zich minimaal 5 uur per week beschikbaar stellen om in hun eigen huis kinderen op te vangen.
- De minimumleeftijd van gastouders is 18 jaar.
- Hoeven geen specifieke opleiding op het gebied van kinderopvoeding hebben, wel ervaring en kennis van de lichamelijke en geestelijke behoeften van kinderen in de verschillende ontwikkelfasen. Deze kennis moet blijken tijdens het intakegesprek met Dadim Gastouders.
- Zijn in staat om de in dit document genoemde pedagogische principes (4 doelstellingen) in praktijk te brengen.
- Zijn in staat om met de vraagouder samen te werken en hun opvattingen te respecteren indien dit niet het welzijn, de gezondheid en de ontwikkeling van het kind schenden, maar ook niet de in dit document genoemde pedagogische principes.
- Zijn in staat respectvol om te gaan met privacygevoelige gegevens.
- Zijn in staat om in noodsituaties adequaat te kunnen handelen.
- Zijn in staat om hun eigen handelen te reflecteren.
- Laten de kinderen niet over aan anderen, ook niet aan huisgenoten, uitgezonderd in noodgevallen.

3.4 Een veilige opvangomgeving

Bij de selectie van een gastouder wordt ook gekeken of het huis en de omgeving kindvriendelijk en veilig zijn ingericht. De gastouder moet bereid zijn de nodige maatregelen te nemen om haar huis veilig te maken. Kindvriendelijk wil zeggen dat kinderen veilig hun omgeving kunnen en mogen onderzoeken. Dit betekent niet dat elk

kwetsbaar vaasje moet worden weggezet. Gastkinderen leren meestal snel waar zij wel en niet aan mogen komen bij de gastouder.

Voor de daadwerkelijke opvang wordt er een risico-inventarisatie gemaakt door Dadim waarin de risico's en voorzorgsmaatregelen beschreven staan. Tevens wordt in deze inventarisatie een hoofdstuk hygiëne opgenomen.

Enkele richtlijnen met betrekking tot de opvangomgeving:

- De gehele woning moet ROOKVRIJ zijn. Dit wil zeggen dat er nooit in de woning gerookt mag worden, dus ook niet buiten de opvangtijden en ook niet in aangrenzende afgesloten ruimtes.
- Het huis van de gastouder dient hygiënisch te zijn. De vloeren maar ook het speelgoed, de box en andere kindermebels worden regelmatig schoongemaakt.
- De woning waar de gastouderopvang plaats vindt dient op iedere verdieping voorzien te zijn van een goed werkende rookmelder. Deze rookmelder dient in die ruimtes te hangen, die als vluchtweg gebruikt kunnen/zullen worden. De meest voorkomende plaatsen zijn dan ook de hal en overloop, maar ook een bijkeuken of inpandige garage, die als vluchtweg gebruikt kan worden, dient te worden voorzien van een rookmelder. U bent uiteraard vrij om meer rookmelders te plaatsen in ruimtes waar een brand kan ontstaan bijv. door kortsluiting (woon/slaapkamer met TV). De rookmelders dienen regelmatig gecontroleerd te worden op hun werking
- De ruimten waar de kinderen spelen of slapen moeten goed geventileerd worden. Indien er huisdieren zijn kan het nodig zijn dagelijks (soms meerdere malen) te stofzuigen om overlast van katten- en hondenhaar te voorkomen.
- Er moet een rustige slaapruijme aanwezig zijn. In de slaapruijme mogen geen huisdieren komen. Voor jonge kinderen moet een bedje aan een aantal vereisten voldoen. Een campingbed voldoet hier meestal niet aan en is daarmee niet geschikt.
- Lees regelmatig het protocol veilig slapen van Dadim Gastouders, dat is opgesteld op basis van het model door het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid. Dit is terug te vinden op onze website www.dadim.nl samen met de folder 'Veilig Slapen'. Op de website van het NCJ vindt u ook nog andere nuttige en waardevolle documenten over dit onderwerp en via onderstaande linken kunt u daar terecht:
<https://www.ncj.nl/downloadcentrum/?q=&label=18>
<https://www.ncj.nl/programma-s-producten/preventie-wiegendood>
Je vindt onder volgende link bijvoorbeeld veel informatie over de veiligheid van producten per categorie en over producten die vragen kunnen oproepen:
<https://www.ncj.nl/programma-s-producten/preventie-wiegendood/producten-veilig-of-onveilig>
- Bij de opvang van meerdere kinderen waarbij de kinderen ook slapen is het aan te raden om regelmatig naar de slapende kinderen te gaan kijken en/of gebruik te maken van een goede babyfoon.
- Gastouders richten hun huis in, zodat de gastkinderen zelf aan de gang kunnen (bijv. met een speelhoekje).
- Een gastouder hoeft niet zelf een tuin te hebben. Het moet wel mogelijk zijn dat de gastouder gemakkelijk met de kinderen op stap kan en hiertoe ook bereid is. Als een gastouder een tuin heeft, dient deze afgesloten te zijn met een deugdelijk hek. Indien er een vijver is of andere obstakels, moeten deze afgeschermd zijn.
- Huisdieren zijn nooit helemaal te vertrouwen met kinderen daarom mag een gastkind nooit alleen gelaten worden met een loslopend huisdier. Gastouders leren de gastkinderen om te gaan met de dieren, bijvoorbeeld om niet aan hun etensbak

- te komen.
- Tijdens opvanguren kunnen huishoudelijke activiteiten gedaan worden, die te combineren zijn met de kinderen. Huishoudelijke taken hebben tijdens de opvang echter geen prioriteit.

Het huis van de gastouder wordt altijd beoordeeld aan de hand van de kinderen die er opgevangen worden. Oudere kinderen hebben bijvoorbeeld meer speelruimte nodig en voor jongere kinderen is een rustige slaapruijnte belangrijk.

4. Emotionele veiligheid opvoeding en ontwikkeling.

4.1 Geborgenheid en veiligheid enerzijds en uitdagingen anderzijds

Kinderen hebben van kleins af aan behoefte aan geborgenheid en veiligheid. Een baby zoekt passief of actief de nabijheid van een ander; dit wordt hechtingsgedrag genoemd. De eigen ouder(s) en andere gezinsleden, waaraan het kind zich hecht, kunnen het kind een liefdevolle en veilige basis bieden. Vanuit deze basis kan een kind ook met andere volwassenen en kinderen een veilige vertrouwensrelatie opbouwen.

Het is belangrijk dat het kind zich bij de gastouder en gezinsleden veilig en vertrouwd voelt. **Continuïteit en regelmaat** in de opvang door de vaste gastouder zijn hiervoor essentieel. Naast emotionele veiligheid biedt de gastouder ook fysieke veiligheid en bescherming. Het kind en de gastouder raken als het goed is steeds beter op elkaar ingespeeld. De gastouder leert gedrag van het kind adequaat te interpreteren en het kind ervaart dat het met zijn gedrag de gastouder kan bereiken. Het kind kan dan troost en veiligheid vinden. Zo krijgt het kind vertrouwen in zichzelf en durft het zijn omgeving te gaan onderzoeken.

Door het bieden van uitdagingen die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau en belangstelling van het individuele kind stimuleert de gastouder het kind op onderzoek uit te gaan. Het is belangrijk dat kinderen hun mogelijkheden en beperkingen leren ontdekken. Dit versterkt hun zelfvertrouwen. Ook kinderen met een handicap worden gestimuleerd om hun vaardigheden en talenten samen met de andere (gast)kinderen te ontdekken en vorm te geven. Het is belangrijk dat de gastouder het proces van zelfredzaamheid stimuleert. Het gaat hierbij om het mogen **experimenteren**; een kind leert zo zelf keuzes te maken. Concreet betekent dit dat het kind zo veel mogelijk zelf te laten doen: de eigen speen pakken, zelf laten drinken en eten, laten kiezen wat het op de boterham wil, de eigen jas op het kapstokje laten hangen, leren speelgoed op te ruimen, het potje laten halen, leren zichzelf uit- en aan te kleden, ruzies met andere kinderen zelf leren oplossen en leren veters te strikken.

Bij schoolgaande kinderen spreken ouder en gastouder duidelijk af wat het gastkind wel en niet zelfstandig mag. In hoeverre mag het kind alleen buiten spelen, fietsen en naar school gaan? Dit hangt ook af van de gevaren die zich buiten voordoen, zoals slootjes en verkeer. Ook wordt besproken in hoeverre het gastkind naar eigen vriendjes of clubs mag gaan.

4.2 Waardering en respect enerzijds en duidelijke grenzen anderzijds

De wijze waarop de gastouder het kind waardering geeft, heeft invloed op het zelfvertrouwen van het kind en het ontwikkelen van een positief zelfbeeld. Kinderen hebben behoefte aan **aandacht**. Een gastouder besteedt vooral aandacht aan positief gedrag van het kind; zij kijkt en luistert goed naar de behoeftes van het kind. Hierop

inspelen betekent de ene keer het kind stimuleren en een andere keer het kind niet storen in zijn spel. Zo wordt het kind de vrijheid gegund om zijn eigen mogelijkheden te ontdekken en zich verder te ontplooien. Een kind heeft er recht op met respect behandeld te worden en serieus genomen te worden. Zo leert het kind ook voor anderen respect te hebben. Het is van belang dat de kinderen uit verschillende (culturele) achtergronden van jongs af met elkaar opgroeien en voor elkaar respect leren hebben.

Daarnaast willen kinderen, net als volwassenen, graag weten waar zij aan toe zijn. Wat mag wel en wat mag niet?

Kinderen worden grenzen gesteld vanwege:

- Veiligheid
- Het bieden van een zekere mate van rust en regelmaat
- Het leren rekening houden met de behoeften van anderen
- Het overdragen van normen en waarden
- Het leren verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen gedrag

Als een kind iets doet wat niet mag, kan een gastouder ervoor te kiezen dit te negeren. Zij kan bijvoorbeeld afwachten of twee kinderen zelf hun ruzie kunnen oplossen.

Wanneer een gastouder een kind corrigeert dan loopt zij in principe naar het kind toe, kijkt het kind (eventueel streng) aan en legt uit waarom iets niet mag. Dit bevordert het begripsvermogen en de gewetensontwikkeling van het kind. Regelmatig schreeuwen of dreigen met straf werkt eerder averechts. Een eventuele correctie vindt plaats direct na de overtreding en heeft er een direct verband mee.

Als een kind gecorrigeerd wordt door de gastouder dan moet het duidelijk voor het kind zijn dat het niet als persoon wordt afgewezen, maar dat bepaald concreet gedrag wordt afgekeurd. Ter verduidelijking het volgende voorbeeld: Paul slaat in de zandbak met een schepje op het hoofd van Mark. Als de gastouder zegt: "doe niet zo gemeen", dan wijst zij het kind als persoon af. Als zij zegt: "ik wil niet dat je Mark met een schep slaat", dan benoemt zij het gedrag dat door haar wordt afgekeurd.

Regels die **consequent** worden toegepast bieden een kind duidelijkheid. Toch kan een kind het best begrijpen als er wel eens van een regel wordt afgeweken, als dit gepaard gaat met uitleg. Morele regels moeten helder zijn en voortkomen uit een aantal (voor kinderen begrijpelijke) basisregels, zoals "wij doen een ander geen pijn". Kinderen proberen de grenzen van regels af te tasten. Zij moeten ervaren wat er gebeurt als die grenzen overschreden worden. Door kinderen hierop aan te spreken, leren zij verantwoordelijkheid te dragen voor hun gedrag. Het gastouderbureau hanteert de stelregel dat de gastouder een gastkind niet corrigeert door het geven van een tik. Dit zou de vertrouwensrelatie tussen gastouder gastkind kunnen schaden. Gastouders hebben een voorbeeldfunctie; jonge kinderen leren veel gedrag door imitatie. Met de ouders wordt besproken op welke wijze de gastouder het gedrag van het kind corrigeert.

5. Persoonlijke en sociale competentie

Ruimte voor ontplooiing in eigen tempo enerzijds, anderzijds stimulering van de ontwikkeling van het kind

Een gezellige en ontspannen sfeer in het gastgezin komt de ontwikkeling van het gastkind ten goede. Elk kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Het is belangrijk dat de gastouder

dit onderkent en respecteert. Het heeft geen zin te proberen een kind iets bij te brengen waar het nog niet aan toe is. Zoals het ook geen zin heeft een rups telkens omhoog te gooien om het "voor later" te leren vliegen. Anderzijds draagt de gastouder bij aan het stimuleren van alle aspecten van de ontwikkeling van een kind, waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijd, ontwikkelingsfase en behoeften van het kind. De verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind worden hieronder benoemd en verduidelijkt.

5.1 De motorieke ontwikkeling

Dit betreft de groei van het lichaam, de spierontwikkeling en ontwikkeling van de zintuigen. Bij de spierbeheersing kunnen wij onderscheiden:

Grove motoriek

Bewegingen van armen en benen zoals trappelen, kruipen, lopen, springen en fietsen.

Fijne motoriek

Alle kleine bewegingen van handen, vingers en tenen zoals grijpen, vasthouden, klein kraaltje oppakken en knippen.

5.2 Functieontwikkeling kent oneindig veel variaties en verschilt per kind

Leeftijd 0-4 jaar:

In de eerste weken van een baby treden spontane en reactieve bewegingen op, er is nog geen sprake van bewuste of planmatige activiteit. Daarna volgt een spectaculaire ontwikkeling van lachen, teuten, rollen, zitten, etc.

In deze eerste jaren wordt de wereld vooral via zintuigen ontdekt. Waarneming door tast, zicht en gehoor gaat samen met ontwikkeling van de motoriek. Door alles te betasten en in zijn mond te stoppen ontdekt het kind verschillen tussen hard en zacht, warm en koud en zoet en bitter. Een kind leert hierbij letterlijk door vallen en opstaan. Als de volwassene even wacht met reageren zal een kind na een val dikwijls zonder huilen opstaan en verder doorgaan waarmee het bezig was.

Het kind ondersteunen in het zindelijk worden gebeurt in overleg met de ouder. Het initiatief om ermee te beginnen kan van de ouder of van de gastouder uitgaan. Als besloten wordt om ermee te beginnen, is het raadzaam dat zowel thuis als bij de gastouder dezelfde aanpak gehanteerd wordt.

Leeftijd 5-13 jaar:

Door motivatie en stimulatie ontwikkelt een kind zich vlotter. Naarmate het kind ouder wordt is er meer invloed van buitenaf nodig om nieuwe functies te ontwikkelen: functies als fietsen, schaatsen, fluiten, schrijven, etc.

Het kind ontdekt en onderzoekt ook zijn eigen lichaam en kan het fijn vinden bloot te spelen en te zwemmen zonder schaamte en taboes. Ouders en gastouders hebben hierin eigen grenzen wat zij wel en niet toelaatbaar vinden. Het is raadzaam hierover te overleggen met elkaar.

5.3 De verstandelijke ontwikkeling

Hiermee bedoelen wij de ontwikkeling van het denken: het leren, het geweten en de taalontwikkeling

Leeftijd 0-4 jaar:

Het verstandelijk inzicht van het kind wordt vergroot door veel met het kind te praten over wat het ziet en meemaakt. Bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan begrippen zoals groot en klein, hoog en laag, gister en morgen en het leren van onderscheiden van kleuren.

Leeftijd 5-13 jaar:

De ontwikkeling van het geweten hangt samen met het begripsvermogen van een kind; leren begrijpen wat 'nee' betekent, leren dat een verbod ook geldt als het kind zich alleen in de kamer bevindt. Deze ontwikkeling voltrekt zich niet in een logische volgorde. De impuls van het kind om aan een knopje te komen, terwijl hij weet dat het niet mag kan opeens zoveel sterker zijn dan een herinnering aan het verbod.

De taalontwikkeling wordt vooral aangemoedigd doordat de gastouder zelf goed Nederlands spreekt en zich niet bedient van grove taal. Een kind dat leert praten kan tegelijkertijd positief gewaardeerd en in zijn taalontwikkeling gestimuleerd worden door goed te herhalen wat een kind zegt. Als het kind zegt "bootje peren" dan kan de gastouder reageren met "ja, we gaan een broodje smeren". Voor de taalontwikkeling is het beter dat er niet voortdurend sprake is van achtergrondlawaai van bijvoorbeeld een radio. Het is belangrijk dat een gastouder positief staat tegenover een tweetalige opvoeding, als dit bij een gastkind voorkomt in de thuissituatie. Het kan ook zijn dat er sprake is van tweetaligheid in het gastgezin. Het is raadzaam dat ouder en gastouder de consequenties hiervan voor het gastkind bespreken in het kennismakingsgesprek.

5.4 De emotionele en sociale ontwikkeling

Onder de emotionele ontwikkeling wordt de ontwikkeling van het gevoelsleven van het kind verstaan. Bij de sociale ontwikkeling leert het kind omgaan met andere kinderen en volwassenen.

Leeftijd 0-4 jaar

Per leeftijdsfase volgen hieronder kenmerken van de sociaal-emotionele ontwikkeling:

0-5 maanden: de autistisch- symbiotische fase

Het kind is puur op zichzelf en maakt nog geen onderscheid tussen zichzelf en de buitenwereld. Aanwezigheid van moeder (voeding, warmte, gezicht, stem) betekent dat het kind zich prettig voelt.

5-10 maanden: de differentiatiefase

Het kind ziet steeds meer het verschil tussen vertrouwde gezichten en vreemden. De bekende eenkennigheid is vaak het meest zichtbare gevolg. In deze fase krijgen andere vaste verzorgers naast de moeder een belangrijke rol.

10-18 maanden: de oefeningsfase

Het kind gebruikt, bij de oefening de wereld te ontdekken, vaak een knuffel e.d. als hulpmiddelen om de angst voor de scheiding met het bekende te verzachten.

18-22 maanden: de toenaderingsfase

Het kind begint te begrijpen dat het los van de moeder bestaat. In deze fase klampt het kind zich vaak weer vast aan de ouders. Deze periode van afhankelijkheid duurt echter niet lang, doordat de spraak zich ontwikkelt wat een nieuw hulpmiddel is om de wereld te verkennen.

2-3 jaar: bevestiging van de individuatie

Motorisch is het kind beter in staat om zich vrij te bewegen en letterlijk afstand te nemen. Het kind leert NEE zeggen.

3-4 jaar

De eerder ingezette lijn naar zelfstandigheid zet zich door. Het kind begint andere kinderen na te doen. Ook leert het kind te spelen met andere kinderen.

Leeftijd 5-13 jaar:

Bij de gastouder krijgt het kind de ruimte om gevoelens en emoties van uiteenlopende aard te ervaren en te uiten. Als een kind verdrietig is (bijvoorbeeld bij het afscheid nemen), mag het huilen. Als een gastouder zegt "je bent verdrietig omdat pappa weggaat", geeft zij te kennen dat zij het verdriet van het kind begrijpt en accepteert. Reageert zij daarentegen met de "je hoeft toch niet te huilen, pappa komt straks weer terug", dan zegt zij eigenlijk dat het kind niet verdrietig mag zijn. Een kind kan ook wel eens moeten wachten omdat de gastouder met een ander kind bezig is. Soms geven ouders aan dat het kind altijd even huilt voordat het in slaap valt. Het kind is er dan niet bij gebaat, wanneer het door de gastouder zou worden opgepakt om te troosten.

Jonge kinderen kunnen allerlei angsten hebben: voor afscheid, voor alleen zijn, voor een monster, voor beschadiging voor zijn lichaam, voor de dood, etc. angsten worden serieus genomen, besproken en zo mogelijk wordt samen met het kind naar een oplossing gezocht.

Het kind mag boos zijn en dit uiten indien hij hierbij zichzelf of een ander geen geweld aandoet. Een jong kind ontdekt dat het een eigen wil heeft en dat hij zijn omgeving kan beïnvloeden. Het is belangrijk dat de wil van het kind niet gebroken wordt; het kind geeft met zijn wil immers richting aan zijn leven. Gedurende de koppigheidsfase vraagt dit veel geduld en tact van de gastouder. Het kind moet nog leren dat het niet alles mag doen wat het wil. Een driftbui door een gevoel van machteloosheid kan hiervan een gevolg zijn. Soms is het nodig om het kind rustig tot zichzelf te laten komen op de bank of op de gang. Dit gebeurt in overleg met de ouders. Als het kind weer rustig is, kan de gastouder stilstaan bij hetgeen er gebeurd is en tevens het kind geruststellen. Soms is een driftbui te voorkomen door een kind tijdig voor te bereiden op wat komen gaat. "Je kunt nog even spelen, dan gaan we opruimen". Door met kinderen te praten over hun eigen gevoelens (en die van anderen) wordt bij hen het vermogen zich in anderen te kunnen plaatsen vergroot. Bij de gastouder zijn er dikwijls tijdens de opvanguren andere kinderen, waarmee het kind verschillende relaties kan hebben. Kinderen kunnen met elkaar belangrijke vriendschapsrelaties ontwikkelen. Als gastouder kun je een gevoel van saamhorigheid bevorderen door te stimuleren dat kinderen elkaar helpen en troosten. Ook door te praten over gezamenlijk meegemaakte gebeurtenissen en avonturen. Het kan ook voorkomen dat de gastkinderen en/of de eigen kinderen jaloers zijn op de aandacht en het speelgoed die zij moeten delen. In de praktijk lossen gastouders deze problemen meestal op door gerichte, individuele aandacht te geven en duidelijke afspraken te maken over het delen van speelgoed. Kinderen moeten ook af en toe de gelegenheid krijgen om alleen met iets te spelen en iets te hoeven delen. Kinderen worden niet verplicht met elkaar op te trekken. Gastkinderen kunnen eigen vriendschappen ontwikkelen met andere kinderen die in de buurt wonen van het gastgezin.

5.5 Signaalfunctie van de gastouder

Mocht de gastouder ten aanzien van het gastkind van mening zijn dat er op een bepaald gebied in de ontwikkeling iets opvalt of dat er een achterstand is, dan bespreekt zij dit op zorgvuldige wijze met de ouders. Het kan zijn dat de ouders de zorg niet delen of er niet voor open staan. Indien de gastouder zich zorgen blijft maken, dan kan zij dit bespreken met een medewerker van het gastouderbureau. Indien de medewerker ook van mening is dat er sprake is van een belemmerende factor met betrekking tot de ontwikkeling van het gastkind, dan zal de kwestie opnieuw met de ouders worden besproken. De gastouder kan tevens een signaalfunctie hebben bij een vermoeden van verwaarlozing of misbruik van het gastkind in de eigen omgeving.

6. Overdracht van waarden en normen

Gastouderopvang vindt plaats in een huiselijke omgeving. Gastkinderen kunnen worden betrokken bij de zorg voor de dagelijkse gang van zaken. Zodoende worden ze waarden en normen bijgebracht. Het is belangrijk dat ouders en gastgezin belangrijke waarden en normen op elkaar afstemmen. Denk hierbij aan een bepaalde godsdienst, omgaan met vriendjes en vriendinnetjes, conflicten, taalgebruik, respect voor anderen en elkaars spullen en het nemen van de eigen verantwoordelijkheid.

Respect en vertrouwen zijn twee belangrijke kernwoorden in de gastouderopvang. Sommige zaken zullen bij de gastouders anders aangepakt worden dan bij de ouders. Dat hoeft geen problemen op te leveren. Het is immers belangrijk dat uw kind ziet dat er verschillen zijn en deze als zodanig respecteert. Hierbij speelt het vertrouwen van het kind in de gastouder een grote rol.

6.1 De dagelijkse praktijk

Algemeen

1. Kinderen willen dikwijls graag meedoen met het leveren van (kleine) huishoudelijke taken zoals iets in de prullenbak gooien, met een doekje schoonmaken en helpen met de tafel dekken. Welke taken een kind mag doen, hangt af van de leeftijd en van wat een kind aankan. Er wordt geen onderscheid gemaakt bij het verdelen van taken tussen jongens en meisjes.
2. De meeste gastouders gaan in principe elke dag naar buiten tenzij het bijzonder slecht weer is. Gastouders kunnen met de kinderen praten over allerlei dingen die zij onderweg tegenkomen. Ook het weer en de wisseling van de seizoenen krijgen aandacht. De kinderen wordt respect voor natuur bijgebracht.
3. Bij het creatief bezig zijn (zoals knutselen) kun je de kinderen stimuleren door zelf enthousiast aan de gang te gaan. De kinderen worden niet gedwongen, zij 'hoeven' niet. Bij peuters gaat het om de ontdekking, niet het resultaat. Bij oudere kinderen kan het resultaat een gevoel geven van trots op eigen kunnen. Prestatiedrang en onderlinge competitie tussen de kinderen wordt niet door de gastouder bevorderd.
4. Baby's kunnen meestal al zeer jong genieten van het zingen van liedjes al of niet vergezeld van bewegingen. Dit stimuleert een kind zich te uiten en bevordert ook zijn gevoel voor ritme. De gastouder besteedt ook bij peuters en kleuters aandacht aan het samen muziek maken, het zingen van liedjes en het doen van kringspelletjes.
5. Gastouders gaan bewust om met televisie kijken. Dit wil zeggen dat er met mate televisie en video wordt gekeken en alleen naar programma's die voor de kinderen

geschikt zijn. In principe kijkt de gastouder mee, zodat de kinderen hun indrukken en vragen kunnen delen. Bij het kennismakingsgesprek is het belangrijk dat de gastouder laat weten wanneer en waarnaar er tijdens de opvanguren wordt gekeken.

6. Bij het vieren van feesten bij de gastouder thuis wordt aangesloten bij de belevingswereld van de kinderen. Teveel of niet begrijpende activiteiten veroorzaken onnodig onrust.
7. Gedurende de wenperiode is het niet verstandig het gastkind mee naar elders te nemen. Als de gastouder een kind meeneemt buiten de woonplaats, dan wordt eerst met de ouders overlegd.

De dagindeling:

Hoe gastouders hun dagen inrichten verschilt natuurlijk per gastouder en per dag. Toch zijn er een aantal gemeenschappelijke factoren te noemen. Als er geen kinderen naar school gebracht moeten worden, is het plezierig als de (gast)kinderen de gelegenheid krijgen al spelend aan de ruimte en aan elkaar te wennen. Er wordt met de kinderen besproken wat zij die dag gaan doen. Dit geeft kinderen structuur en bereidt hen voor op wat komen gaat. Gedurende de dag worden er een aantal rustmomenten ingebouwd. Bijvoorbeelden: na de fles even rustig zitten, aan tafel zitten met iets lekkers 'bij de koffie', samen voorlezen, extra aandacht geven aan een individueel kind als de anderen in bed liggen. Als kinderen 's middags uit school komen dan wordt vaak met elkaar iets gedronken en kunnen de kinderen hun verhaal kwijt.

Voeding en slaapgedrag:

Ook het gezamenlijk eten, zoals tijdens de lunch, biedt een rustpunt. Een gezellige sfeer bevordert de eetlust. Gedurende de dag wordt het gastkind gezonde en afwisselende voeding gegeven. Met de ouders wordt overlegd over tussendoortjes en wel of geen zoetheid. Totdat een kind ongeveer een jaar is, nemen ouders zelf drinken en eventueel eten mee. Vervolgens geven veel gastouders er de voorkeur aan om alle (gast) kinderen hetzelfde eten aan te bieden. Zo leren kinderen om sociaal om te gaan met elkaar. Ze hoeven niet jaloers te zijn op het eten van een ander en het stimuleert kinderen om te eten.

Gastouders zijn bereid rekening te houden met wensen van ouders rond eten vanwege een allergie of vanuit een religieuze- of principiële overtuiging. In het eerste jaar houdt de gastouder zich zoveel mogelijk aan de slaap- en eettijden waaraan de baby thuis gewend is. Maar als een ander kind van school moet worden gehaald, dan gaat de baby mee omdat een gastkind niet alleen thuis wordt gelaten. Naarmate een kind ouder wordt, voegt het zich in het dagritme van het gastgezin. Wat betreft zaken zoals eten en slapen is het aangaan van een machtsstrijd weinig zinvol. Een kind eet of slaapt nu eenmaal de ene keer beter dan een andere keer.

6.2 Hygiëne

Een hygiënische opvangomgeving en een goede lichamelijke verzorging zorgen ervoor dat onnodige ziektes zoveel mogelijk worden uitgesloten. Rituelen in de verzorging zorgen voor vertrouwen en een veilig gevoel. Ons gastouderbureau vindt het dan ook belangrijk dat ouders en gastouders afspraken maken over de lichamelijke verzorging van het kind. Het gastouderbureau moet van de volgende afspraken op de hoogte gebracht worden.

1. Handen wassen
2. Klaarmaken en verstrekken van voedsel

3. Tandenvoetsen en mondhygiëne
4. Aanleren van hoest en niesdiscipline

6.3 Spel en speelgoed

Het is belangrijk dat er voor de leeftijd van de gastkinderen geschikt speelgoed binnen aanwezig is. Een creatieve gastouder weet voor het kind interessant materiaal aan te bieden, bestaande uit pollepels, pannen, oude tijdschriften, kartonnen dozen of lappen. Goed speelgoed is multifunctioneel en uitnodigend voor de fantasie. Het stimuleert verschillende aspecten van de ontwikkeling. Alle speelgoed wordt zowel aan jongens als meisjes aangeboden, die dan zelf een keuze kunnen maken op grond van hun interesse.

Een gastouder kan een bezoek brengen aan een speel-o-theek om samen met de kinderen nieuw speelgoed uit te proberen. Ook het gastouderbureau heeft speelgoed voor de gastouders ter beschikking. Kinderen krijgen de gelegenheid om via spel hun fantasie, creativiteit en muzikaliteit te ontdekken. Kinderen in de basisschoolleeftijd kunnen genieten van het samen spelen van gezelschapsspelletjes. Ouder en gastouder kunnen overleggen over de wenselijkheid van computerspelletjes. Het samen lezen van kinderboekjes biedt kinderen op allerlei manieren iets waardevols: de mogelijkheid om zich geborgen te voelen op school, stimulering van de taalontwikkeling, verrijking van de fantasiewereld van het kind. Een verhaal kan ook een uitgangspunt zijn om met elkaar een fantasiespel te doen: een reis te maken in de modder, over de bergen, door een tunnel. Hierbij kunnen de kinderen zich op allerlei manieren voortbewegen, geluiden maken en gebruik maken van huishoudelijke voorwerpen. De bibliotheek organiseert regelmatig voorleesmiddagen die met de kinderen bezocht kunnen worden. Bij schoolgaande kinderen is het plezier beleven aan het lezen zelf, als ontspannende bezigheid, belangrijk.

7. De rol van Dadim Gastouders

Het gastouderbureau heeft in de eerste plaats een bemiddelende en ondersteunende rol maar daarnaast heeft zij ook adviserende rol. De coördinator van het gastouderbureau werft de gastouders. Zij onderhoudt het contact met de gastouders en verzorgt de bemiddeling indien een vraagouder zich aanmeldt. De coördinator denkt van te voren na welke vraag- en gastouders het beste bij elkaar passen. Hierbij speelt ook het kind een belangrijke rol. Het is dan ook een vereiste dat de opvang van de kinderen op een verantwoorde manier gebeurt. De coördinator is dan ook aanwezig bij de eerste gesprekken tussen vraag- en gastouder en draagt zorg voor de uitwisseling van benodigde informatie tussen beide partijen. Als de vraag- en gastouders tot een overeenstemming zijn gekomen, blijft de coördinator constant ondersteunen. Daarnaast heeft de coördinator van het bureau veel ervaring m.b.t. opvoeding en is zij te allen tijde bereid de gast- en vraagouders te adviseren en begeleiden bij de opvoeding van de kinderen.

7.1 Verzekeringen

De coördinator draagt zorg met betrekking tot de verzekeringen. Iedere vraag- en gastouder dient AVP verzekerd te zijn. Daarnaast sluit het bureau een ongevallenverzekering af voor omstandigheden die, eventueel, niet gedekt worden door de eigen verzekering.

7.2 Klachtenreglement

Dadim Gastouders BV heeft in het kader van de Wet kinderopvang een interne klachtenregeling opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders. Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de direct betrokkene. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden. Afhankelijk van de klacht kan deze worden ingediend bij de onze klachtenfunctionaris. Meer informatie over onze klachtenprocedure kunt u vinden op onze webiste: <http://www.dadim.nl/klachten>

7.3 Oudercommissie

De coördinator is eveneens het aanspreekpunt voor de oudercommissie. Deze commissie wordt regelmatig geïnformeerd door onze coördinator over de gang van zaken binnen het gastouderbureau. De commissie heeft recht om advies te vragen en eveneens recht om advies te geven. Het gastouderbureau stelt het reglement op waarbinnen de commissie actief is en de commissie stelt vervolgens zelf haar huishoudelijk reglement op.

Tot slot houdt onze coördinator rekening met de bescherming van persoonlijke gegevens. Dit is mede opgenomen in ons oudercommissie reglement Art 12.